ԹԻՒ 972 ՏԱՐԻ ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ ՈՒՐԲԱԹ 1882 ՄԱՐՏ 12

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

10 փարայ

ՕՐԱԹԵՐԹ

10 փարայ

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է պօղոյ եւ գաւառաց համար 7 արծաթ մէճիտ կանխիկ. գաւառական թղթատարութեան ծախքը մեր վրայ է: Վճռամսեայ եւ եռամսեայ բաժանորդք ալ կընդունուին:

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ նամակ պետք է ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Բիզա փաշա խան Թ. 14. Խմբագրութենէն ուղղեալ գիր ետ չի տրուիր: Յաճախմամբ տողը մէկ անգամի համար 3 դրուշ. սակի աճգամի համար տակաւորութիւն կընկայ:

ՆԵՐՔԻՆ

Եւրոպական լրագիրները կը գրեն թէ եգիպտական կառավարութիւնը Քրիւբի գործարանին 200 Մնգ.անօթ և Ամերիկա 150 հազար Րեմինկթըն հրացան ապսպըրեր է: Ասկէ զատ խել մը ծովառուն գներ է:

— Վիէննայի լրագիրները կըսեն թէ Բաճիվիլ իշխանը և իւր ընկերները ժամանակ մը Պուքրէշ պիտի մնան և Բուխարեստոյ թագաւորին և թագուհւոյն կողմանէ պիտի ընդունուին:

— Բրվիւ տէ Տէօ Մօնտ Գաղղիական լրագրին Տաճկաստան մնացէլ արգիլուեր է:

— Հիւպատոսական արարողութեան խնդիրը միշտ առ կախ մնացած է:

Բ. Դուռը կը պնդէ որ օտար երկիրներ գտնուած Օսմանեան հիւպատոսներուն հետ ինչպէս որ կը վարուին, այնպէս պետք է վարուին նաև Տաճկաստանի մէջ գտնուած եւրոպական հիւպատոսներու հետ:

—Ավվէլ լրագրին արտօնատէր Պ. Փարատարուլօ և տնօրէն Պ. Քոռտախօնէտի Նէօլողոսի պատահած գէպքին պատճառաւ հարցաքննութեան ենթարկուեր են:

— Սթամպուլ հետևեալ գէպքը կը պատմէ:

«Պարսից դեսպանատան մէջ անցեալ օր պատահած հրդեհին մէջ Մէհմէտ անունով ոստիկան մը մեծ ծառայութիւն մատոյց. եթէ սա չը լինէր, հրդեհեալ տունը բնակող ընտանիքը բոցերու զոհ պիտի լինէր: Մէհմէտ իւր անձը վտանգի դնելով, բոցերու մէջէն անցաւ և ընտանիքը ու կարասեաց մէկ մասը ազատեց»:

— Քիոսի երկրաշարժը դադրելով, ժողովուրդը հանդարտիլ սկսեր է:

— Եանեաի և Եպիրոսի գաւառներուն մէջ աւազակութիւնք հետզհետէ կը բազմանան, եանեաէն Նէօլոզոսի ղրկուած թղթակցութիւնք զանազան տեղերու մէջ պատահած անգթութեանց նկարագիրը կընեն: Այսպէս չարաթ չանցնիր եղեր որ աւազակութեան նոր դէպք մը չպատահի:

Վերջերս աւազակներէ կողոպտեալ Զիձա գաւառակէն մէկ ժամ հեռի Զըկօբաս գիւղին վրայ աւազակաց խումբ մը յարձակելով գիշեր ատեն Քիմարա անուն անձի մը տունը մտան, և հոն գտնուած բոլոր գոհարեղէններըը և թան կապին բաները յափշտակելէ վերջը, տանուտերը սարսափելի չարչարանօք վիրաւորեցին. խեղճը Եանեա տարին գարմանելու համար. սակայն յուսահատ վիճակի մէջ է:

Եանեաի կառավարութիւնը սոյն ոճրագործութիւնը իմանալով, չարագործները բռնելու համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առաւ: Զօրաց խումբ մը առաջնորդութեամբ Իպրահիմ պէյ անուն սպայի մը խել մը հովիւները բռնեց որոնք աւազակաց դաւակիցները կը կարծուին:

Ուրիշ գիւղեր ալ նմանօրինակ յարձակմանց ենթակայ են: 15-20 հոգիէ բազկացեալ աւազակախմբեր բնակչաց ժանտախտն եղած են, եանեաէն չորս ժամ հեռի Զիձա գիւղը քսանի չափ աւազակներ մտնելով կէս գիշերուն, Զիկան անուն անձի մը տանը վրայ յարձակեցան և 100 ոսկիի արժողութեամբ նիւթ գողցան:

Արթահի և Բրէվէզայի ճամբան ապահովութենէ բոլորովին զուրկ ըլլալով, մարդ չը համարձակիր դուրս ելնել:

— Նէվրուզի տօնին առթիւ Պարսիկները դաշտը երթալով, ըստ վաղեմի առվորութեան դալարեաց վրայ ճաշեցին:

— Սթամպուլ կըսէ թէ յունական Ա.յ-Մարանտաի տօնը, Ս.յաղմաի օրը (Տօլմա-պաղչէի պալատան դիմաց դըտնուած պզտիկ մատուռ մը որ տարին մի անգամ այսինքն նոյն օրը միայն կը բացուի) ինչպէս գրած էինք երէկ, խիստ փառաւոր կերպով տօնեցին Յոյնք:

10,000ի չափ երկսեռ ժողովրդեան մը բազմութիւնը ծաղիկ ի ձեռին նոյն օրը Տօլմա-պաղչէի շուրջը հաւաքուած էր:

— Ֆօքաթրիս անգլիական նաւուն նաւաստիները Լօրըէյ գերմանական նաւու նաւաստիներուն փառաւոր ընդունելութիւն ը՛ըրին երթըշաբթի իրիկուն: Անգլիական նաւուն տախտակամածին վրայ թատերական ներկայացում մը տրուեցաւ. յետոյ Ֆօքաթրիսի, Անթըլօֆի և Լօրըէյի նաւաստիները ուրախ և զուարթ պարեցին և երգեցին: Հօպարթ փաշա և իւր տիկինը ինչպէս նաև ուրիշներ սոյն հանդիսին ներկայ գտնուեցան:

— Ադրիանուպօլսոյ կուսակալ Գաթրի փաշա կէլիպօլու երթալով, մեծ պատուով ընդունուեր է: Կուսակալը կէլիպօլուէն մինչև Տիմէթօքա կառուղի մը չինել հրամայեր է, որով կէլիպօլու Բուժիւի երկաթուղւոյ հետ հաղորդակցութիւն պիտի ունենայ:

— Պուլղարիոյ նկատմամբ Թիւիպէէն հասած լուրերը ծանրակշիռ են: Պուլղարական կառավարութիւնը ժողովրդական միլիւինկները արգիլել հրամայելով, Պուլղար քաղաքապահ զօրքերը քանի մը գաւառներու մէջ ժողովրդեան կողմը բռներ, կառավարութեան ներկայացուցիչները վռնտեր և միլիւինկներ գումարեր են: Ասոր վրայ զինուորական գործոց պաշտօնէութիւնը բոլոր քաղաքապահ զօրքերուն զէնքերը առնելու հրաման ըրեր է:

Ասկէ կերևի թէ Պուլղարիոյ ազատական կուսակցութիւնը հետզհետէ զօրանալու վրայ է և վրացաի մէջ բանտարկեալ ազատական Պ. Զանբօֆի պաշտպանները օր օրի կը բազմանան:

— Մայրաքաղաքիս Շուէյտ-Նօրվէկիոյ դեսպան Պ. Էհրէնհօֆ երեքշաբթի իրիկուն գեղեցիկ երեկոյթ մը և թատերական փառաւոր ներկայացում մը տուաւ, ուր ներկայ կը գտնուէին բոլոր դեսպաններըը և իրենց տիկիններըը, դեսպանատան գործակատարք և իրենց տիկիններըը, Պէլճըր փաշա և իւր տիկինը, Լէվանթի խմբագիրը և տիկինը և ուրիշ խել մը երևելի անձեր:

Մեկ արարուածով խիստ ընտիր կատակերգութիւն մը ներկայացուեցաւ, որոյ անունն է «Վանայք որ կարտասուեն»: Դեսպանին երկու քոյրերը և ուրիշ ընտանիքներ խիստ գեղեցիկ կերպով կատարեցին իրենց դերերը: Ներկայացումէն վերջը հանդիսականք քանի մը ժամ շարունակ պարեցին և փառաւոր ճաշ մը վայելելէ վերջը մեկնեցան:

— Քիոս կղզւոյն մէջ կատարուած վերջին վիճակագրութենէ մը կը տեղեկանամք թէ յիշեալ գաւառին մէջ 500 հազար բնակիչը կը գտնուին որոյ 450 հազարը քրիստոնեայ և 50 հազարը ժամեմէտական են:

Քիոսի մէջ վերջին երկրաշարժէն իվեր հազարի չափ տուն չինուեր է գաշտայ մէջ, ինչպէս արդէն գրեցինք, երկրաշարժը դադրելով, ժամանակ ժամանակ գետնին տակէն խուլ մռնչիւններ կը լսուին: Բազմաթիւ ընտանիք որոնք անցեալ տարուընէ իվեր Քիոսէն դուրս եւլած էին, իրենց հայրենիքը վերադառնալ սկսեր են:

ՉԱՐ ԵՒ ՍՒՕՊԵԼԷՖ

Բէօթէրի գործակալութիւնը Պէրլինէն հեռագիր մ՚ընդունած է որ կը ծանուցանէ թէ Ռուսաց կայսրը Սքօպելէֆ զօրարին փաթիզէն վերադարձին հետեւեալ թօսքերն ուղղեր է անոր։

«Ձեզմէ դժդոհ եմ։ Անշուշտ Ռուսիան փառաւորել ուզեցիք. բայց կը տեսնէք թէ ինչ հետեւանքներու ժամանցիք զայն։ Ձեր ատենաբանութենէն առաջ Ռուսիա հեղինակութիւն մ՚ուներ Եւրոպայի մէջ. այսօր կորսնցուց զայն։

«Աւստրիա [բարկացաւ, Գերմանիա կը ծաղրէ զմեզ. Դաղիա մէկ կողմ քաշուած է կրկին պատերազմի մը չը մատնուելու համար, որուն դեռ պատրաստ չէ։ Պ. Կլատսթընի ձեռքերը կապուած են և Անգղիոյ հակառուսական կուսակցութիւնը Ռուսիոյ պատերազմասիրական դիտաւորութիւնը հաստատելու համար պատրուակ մը գտնելուն վրայ կուբախանայ։ Տաճկաստան ալ գլուխը վեր կը բարձրացնէ, և Ռուսիոյ, Գերմանիոյ ու Աւստրիոյ մէջ պատերազմ ծագելու երկիւղէն չուղեր պատերազմի տուգանաց գաշնագիրն ստորագրել։ Դուք անշուշտ Սլաւաց օգտակար ըլլալ ուզեցիք, բայց Գերմանիան զրգռելով, մինչև իսկ այն չէզոքութի՛ը տապալեցիք որ ներկայ ժամանակիս միակ կարելի բանն էր։ Գերմանիա իբրև չէզոք տէրութիւն եթէ ոչ Արեւելեան խնդրոյն գոնէ սլաւական խնդրոյն մէջ, մտադիր էր իւր միջամտութիւնը նուիրել. իսկ հիմա Թերակղզւոյն սլաւաց օգնել կը մերժէ։ Այսպէս ձեր չնորհիւ Ռուսիա Եւրոպայի մէջ ծաղու արժանացաւ և բոլորովին մինակ մնաց»։*

Ա Զ Գ Ա Ց Ի Ն

Պաղչէճիկէն՝

. . . Խմբագիր

Պատուական լրագրոյդ 949 թիւ թերթին մէջ Նիկոմիդիայէն «Պարոյր» ստորագրութեամբ հրատարակեալ մի նամակին մէջ գաւառիս առաջնորդ Արժ. Տ. Ստեփան Ե. վարդապետի անմեղ մանկան մկրտութեան մասին ունեցած անհեթեթ վարմանի մը նկարագիրը տեսանք։ Պ. նամակագիրը ազգային ու կրօնական պարտաւորութիւն մը կատարած ըլլալու գովելի նպատակաւ մինչդեռ Արժ. առաջնորդին այդ եպերելի ընթացքը իւրաքանչիւր Պատ. լրագրոյդ միջոցաւ ի հրապարակ կը բերէ. որպէս զի խնդրոյն առարկայ եղող անձը թերևս ճանաչէ իւր պակասը, և բարին ու օրինաւորը գործելու հակամիտի. նա դեռ ևս կը ննջէ, և կը մնայ ինչ որ էր թերևս ասկէց քսանևհինգ տարիներ յառաջ առանց երբեք խորհելու, որ ինքն ալ թըւականէս քսան և հինգ տարիներ առաջուան անձը չէ. այլ պարտաւոր է իրեն խնամոց յանձնեալ յիսուն հազարներէ աւելի ժողովրդեան մտաւորական ու բարոյական պիտոյից ըստ արժանւոյն հոգալ։ Նիկոմիդիոյ գաւառը որ հայաչատ գաւառաց կարևորագոյններէն մին է. և որ ասկէց յառաջ արժանաւորագոյն առաջնորդներ ունեցած է, տեսած չէր թերևս այնպիսի առաջնորդ մը, որ օրէնք ու արդարութիւն իւր չրթունքներէ կախեալ ըլլային. տեսած չէ թերևս այնպիսի առաջնորդ մը, որ իրեն դէմ եղած օրինաւոր գանգատանաց և օրինական ղեղմանց բողոքներու դէմ ոդելից ըմպելեաց ազդեցութեան տակ իւր բերանէ ելածը հաղիւ գիտնայ և «ես կը մեռնիմ»ի սպառնալիօք միայն գանգատանաց ու բողոքոց պատասխանէ. մինչդեռ ինքը իբրև սահմանադրական առաջնորդ (եթէ երբեք կրնամք այսպէս անուանել զինքը) պարտէր ամեն օրինաւոր բողոքներ լսել և զարժանն ու արդարը տնօրինել. և ոչ թէ մանաւորաց կրից խաղալիք տալով իւր անձը, արժանաւոր ու անմեղ պաշտօնեաներ եկեղեցիէն արտաքսելու չափ յառաջ երթայր։ Արժ. Տ. Ստեփան վարդապետ կը հասկնայ անշուշտ թէ այս բառերով ի՞նչ ակնարկել կուզեմ, և գիտնալ որ ինքն ևս ըսածներուս իրաւացի ըլլալը գիտէ, ուստի չմեղադրեր զիս. և ինձ հետ կը խոստովանի որ տակաւին շատ հեռի է գաւառ մը կառավարելէ. յորում գժբաղդաբար հասուցին զինքն իրաց յեղաշրջութիւնք։

Թաղապետը նախաճաշը լմնցուց և վար իջաւ։ Թագուհին ալ իւր աղջկան սենեակը ճաշելու հրաման խնդրեց և ստացաւ։

Արքայադուստրը իւր հիւանդութեան վրայոյը հաստատելու համար պառկեցաւ և Տիկին եղիսաբէթ ու թագուհին անոր անկողնոյն քով մնացին։

Ժամը 11ին Սանթէր հասաւ. փողերը անոր գալուստը իմացուցին. նոր դունդը և նոր թաղապետները եկան փոխուելու համար.

Երբ Սանթէր ելնող դունդը և մտնող դունդը լաւ մը քննեց, իւր ձին սպասաւորաց տուաւ թամփլի բակին մէջ սպասելու համար, և ինքը կանգ առաւ. այս միջոցին խնդիր կամ առաջարկութիւն ունեցողները անոր կը հաղորդեին։

Թաղապետը ասկէ օգուտ քաղելով, Սանթէրի մօտեցաւ։

— Ինչ կուզես, ըսաւ անոր Սանթէր յախուռն ձայնիւ։

. . . Խմբագիր, եթէ Ազգ. կեդր. վարչութիւնը հաճի Արժ. Ստեփաննոս վարդապետի պաշտօնավարութեան ըսկիզբէն ցայսօր ունեցած վարչութեան մասին տեղեկութիւն մ՚առնոյ համար քննիչ մը ղրկել ի գաւառս, ոչ այլ ինչ պիտի տեսնէ այլ միայն մի երկու օգտակար և մի անօգուտ չինուածոց ձեռնարկներ. իւր կամքն ու կիրքն յարգող եկեղեցական արժանաւոր թէ անարժան պաշտօնէից որ և է վարմանց դրուագներ և իրեն չհամակերպող քահանայից իրաւունքն առոտն կոխել և պարսաւել. եղբայր եղբօր դէմ զինելու ազգասիրաց մեքենայութիւններ. բայց սիրելի է մեզ այնպէս հաւատալ որ ա՛լ հասեալ է ժամ։ որ հաճի Ազգ. կեդր. վարչութիւնը և չը թողու որ տակաւին իւր վարչութեամբը համբակ մի եկեղեցականի ձեռք խաղալիք մնայ Նիկոմիդիոյ գաւառացին, որ արժանաւոր մի հովուի վարչութեան տակ կրնայ ուրիշ գաւառներու ևս բարի օրինակ հանդիսանալ. մինչդեռ հիմակ ցաւալի է ըսել որ յետին աստիճան մտաւորական ու բարոյական խեղճութեան մէջ է։ Շատ կարևոր գիւղերի դպրոցներու դռները միայն բաց են. իսկ շատերու դռներն ալ դոց են. ասանկ ցաւալի վիճակ ունեցող գաւառ մը ինչպէս կրնայ ապագայ ակնկալել։ . . . Խմբագի՛ր, նոյն իսկ Ստեփան վարդապետի պակասութեանց. անտես ըլլալու ուխտեալ մի ամենափոքր կուսակցութեան անդամ, որք ուղղակի կամ անուղղակի կերպով չահ ունին անկից, եթէ ոչ ի յայտ գէթ ի դաղտ, կը խոստովանին որ նորա առաջնորդութեան ատեն գաւառիս դպրոցաց վիճակն միչտ ողբալի եղած է։ Ինչ՛ւ թէ այս օրերս իրիկուն եղած ըլլային։

Խմբագիր Տէր, արդարութեան պարտք մը կատարած կըլլաք, եթէ հաճիք ընդներկայս Պատ. լրագրոյդ մօտակայ մի թերթի մէջ հրատարակել հանդերձ Ձեր դատաստանաւ. որուն հաւար խնդրեմ հաճեցէք ընդունիլ չնորհակալութեաս հաւաստին։

Մնամ խորին յարգանօք

Ձերդ
Ն ե ր ս է ս

4 Մարտ 1882
ի Պաղչէճիկ

— Բաղաքացի, թագուհւոյն կողմանէ կուգամ ձեզի ըսելու . . .

— Ի՛նչ, թագուհի՛, հարցուց Սանթէր։

— Ա՛հ, ճշմարիտ է, ըսաւ թաղապետն ինքն ալ զարմանալով. ես ի՞նչ կըսեմ, խե՞նդ եմ, ըսել կուզեմ Տիկին վէթօ . . .

— Հիմա ճիշդը խօսեցար. կը հասկընամ. լաւ, ի՛նչ ըսել կուզես տեսնենք։

— կուգամ ըսել թէ փոքրիկ վէթօն հիւանդ է, օդէ և մարմնոյ չարժուժէ զուրկ ըլլալուն համար։

— Է՛հ. յանցանքը նորէն ազգի՞ն տալ կուզէ. ազգը պարտէզը իջնելու արտօնութիւն տուած էր։ սակայն նա մերժեց, ես ի՛նչ ընեմ։

— Ճիշդ այդ է խնդրածը հիմա. և կաղաչէ որ պարտէզը իջնելու հրաման տաս։

— Այդ մասին դժուարութիւն չկայ։

Աղգ. Պատրիարքարանի և Բ. Դրան մէջ կատարուած բանակցութեան մը համեմատ, վարչական խորհուրդը մայրաքաղաքիս Թաղ խորհրդոց չրջաբերականները ղրկեց, յանձնարարելով որ իրենց Թաղին մէջ կատարուած մկրտութեանց ցանկը պարբերաբար Պատրիարքարանի հաղորդեն, որպես զի այս վերջինն ալ մայրաքաղաքիս մէջ կատարուած ծննդոց, վախճանմանց և ամուսնութեանց ընդհանուր ցուցակը ամիսն անգամ մը Բ. Դրան հաղորդէ։

——

Եգիպտոսի նախկին Ատաջնորդ Գեր. Տ. Մեսրոպ Ս. արքեպիսկոպոս Վարչութեան կողմանէ իրեն դէմ տրուած վրճռոյ մը նկատմամբ դիտողագիր մը ներկայացուցած ըլլալով, վարչական խորհուրդը դիւանական Ցանձնախմբին նախաքննութեանը յանձնեց զայն։

——

Գեր. Տ. Խորէն սրբազան Լուսինեան ինչպէս արդէն հրատարակած էինք, իմաստալից քարոզ մը խօսեցաւ երէկ Մայր եկեղեցին ուր Մայրաքաղաքիս հեռաւոր Թաղերէ և արուարձաններէ կանանց բազմութիւն մը եկած էր գունդագունդ։

Խորէն սրբազան մայրական և հայ տիկնանց ու օրիորդաց ազգային պարտականութիւնները չատ գեղեցիկ կերպով բացատրեց և յանչափս գոհ ըրաւ իր ունկնդիրները։

——

Հիւանդանոցի ցանկին չարունակութիւնը.

	3801
Եալտըղճի Էֆնա	17
» Յովհաննէս	10
» Յովսէփ	10
Մասկալճի Գէորգ.	34
» Մ. Սահակ	31
» Յովակիմ	31
» Ռափայէլ	28
» Համբարձում	24
» Միքայէլ	21
» Մ. Կարապետ	21
» Մ. Գառնիկ	21
» Գառնիկ	17
» Մեննէքերիմ	17
» Խաչիկ	13
» Վարդերէս	11
» Գառնիկ	11
» Գաբրիէլ	10
» Գրիգոր	8
Ոսկերիչ Կարապետ	15
» Յովսէփ	15
Զարքճի Մ. Սէրդիս	24
Դուռմար	4190

Մեծապատիւ Տեարք

Կիսարացի Մուրատեան եղբարք

245 քիլօ բրինձ

Օրտուլի Հայ Ժողովրդէն հանգանակեալ տեղւոյն առաջնորդական տեղակալ Գէորգ էֆ. Զիլճեանի ձեռամբ

563 օխա լուբիա

Սամաթիացի Մ. Համբարձում և Մ. կարապետ, 5 օխա բակլավա

Ռուբէն Գրիգորեան, 15 փըչի գաչէ տաղիի ջուր։

Բարեսէր ոմն նորահաստատ Թանգարանին համար 60 կտոր զանազան տեսակ գրեանք։

Ս. Ղ. Պարտիզպանեան

20 հատ Հայոց պատմութիւն, 20 հատ Ընթերցարան, 10 հատ Սէֆ ժէրան, 6 հատ Պրէնվիլիէ, 5 հատ Տնական բժիշկ, 2 հատ Պօլսոյ Պտոյտ, 2 հատ Ա. ռողջութիւն, 60 տէսթէ սիկարի Թուղթ

Գէորգ Զարդարեան

2 հատ պատի Օրացոյց։

Գումգապուցի Բազինօճի Մ. Գրիգոր

1 ոտքի պղինձ «լէկէն»

Բարեպաշտուհի Տիկին մը, 1 քերկէվ

Համբարձում Բազազեան

40 հատ Ինկիլիզի աղիւս։

Հոգաբարձութիւնս յանուն անդ. պատրսպարելոց կը փութայ յայտնել իր շնորհակալիքը յիշեալ Մեծապատիւ նուիրատուաց, և մեծայոյս է որ սոցա հետեւողներ պիտի ննջենայ ի մխիթարութիւն թշուառ պատսպարելոց։

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց Հիւանդ. Հոգաբարձ.

Ատենադպիր Ատենապետ

Ե. Ֆէնէրճեան Միք. Յակոբեան

1 մարտ 1882

Կ. Պոլիս

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Լոնտրա 23 մարտ

Գաղղիոյ նորընտիր դեսպան Պ. Թիսօ երէկ հոս հասաւ։ Ս. յս առաւօտեան Թայմզը դեսպանին բարի գալուստ մաղթելէ յետոյ, յոյս կը յայտնէ թէ նորեկ դեսպանը Անգղիոյ և Գաղղիոյ ի հնուց անտի ունեցած սերտ մտերմութիւնը երկու տէրութեանց չահուն համաձայն, վերանորոգելու պիտի աշխատի. և կը յաւելու թէ երկու տէրութեանց միջև կնքուելիք դաշնակցութիւն մը բոլոր Եւրոպիոյ խաղաղութեան և անդորրութեանը պիտի ծառայէ։

Փեթրսպուրկ 23 մարտ

Երէկ տեղի ունեցած հայկերոյթի մը ժէնէրալ Սքօպելէֆ ներկայ գտնուելով, անդղիական ազգին բարօրութեանը բաժակ առաջարկեց։

(Ըսել է թէ Սքօպելէֆի բանտարգելութեան գրոյցը անհիմն է. Սքօպելէֆ Անգղիոյ սերտ կուսակիցներէն է)։

Ծ. Խ.

Փարիզ 23 մարտ

Գահիրէէն առնուած տեղեկութեանց համեմատ եգիպտական նախարարութեան մէջ փոփոխութեան մը կրսպասուի։

Արդարութեան գործոց պաշտօնեայն ընդհանուր պատժականատենից առջև ամբողջ մէկ տարուան մէջ տեսնուած դատերուն թիւը և դատապարտեալ կամ անպարտ արձակեալ անձերու ևայլն, ցուցակը պարունակող կարևոր վիճակագիր մը պիտի հրատարակէ ի գիտութիւն հասարակաց. և կըսուի թէ Հուքուքի ատեաններն ալ այս օրինակին հետևելով վիճակագիր մը պիտի հրատարակեն ամեն տարի։

— Փօրէսբօնտանս Բօլիթիք լրագիրը կըսէ թէ Սոֆիայի ռուսական հիւպատոսը Պուլղարիոյ մէջ պտնուած ռուս պաշտօնեայները իւր ներկայութեան կոչելով, յանձնարարեր է որ իւր ընթացքը և Պուլղարական կառավարութեան գործերը չը քննադատեն և չը միջամտեն այսուհետև։

— Ղալաթիոյ վաճառականներէն Բարութիւն Լաթիֆ անուն հայազգին որոյ Բրէտի Լիօնէ պանգայէն երկու անգամ նենգութեամբ երկերկու հազար ոսկի առնելը գրած էինք, 400 ոսկի ունենալով վրան, ոստիկանութիւնը գրաւեր է զայն։

— Օ՛ն ուրեմն Պլաք, ըսաւ Թագուհին, պատրաստելու պիտի երթանք։

Փոքրիկ չունն սկսաւ վազվզտել և ցատկել, և լաւ մը Թաղապետին երեսը նայելէ վերջը որմէ այսպիսի բերկրառիթ լուր մը գալը կը հասկնար, անոր մօտեցաւ սողոսկելով, և իւր երկարատուն ու գեղեցիկ պոչը խաղցնելով համարձակեցաւ մինչև իսկ ղայն գգուելու։

Թաղապետը ոը լեռնս Թագուհւոյն խնդրանաց անկարելիը եղած էր, չանը դգուանաց վրայ բոլորովին զգածուեցաւ։

— Այս փոքրիկ կենդանիին համար ի՛նչ կայ, քաղաքացիուհի Բաբէ. դուք չատ անգամ կրնայիք գուրս ելնել, ըսաւ Թաղապետը։ Մարդկութիւնը կը հրամայէ որ բոլոր արարածներուն խնամք տանին։

(Շարունակելի)

Ըս բոլոր գնդին գառնալով, կը լսէ՛ք, ըսաւ Սանթէը, ֆարէ այրին պարտէզը պիտի իջնէ պտըտելու համար։ Աղգը այս մասին հրաման տուած է իրեն. բայց զգուշացիք որ պատերուն վրայէն չը փախչի, վասն զի եթէ այսպիսի բան մը պատահի, ամենուդ գլուխը կտրել կուտամ։

Ֆաղաքացի զօրավարին այս խօսքին վրայ ընդհանուր ծիծաղ յարձակեցին։

— Ըս հիմա որ ամեն բան հասկցաք, ձեռք բարով, ըսաւ Սանթէը։ Ես ֆօմիւնին կերթամ. կերևի թէ Բօլանի և Պարպարուի անցագիր պիտի տրուի անդիի աչխարհն երթալու համար։

Սանթէը աճապարանօք մեկնեցաւ։

Պայմանաժամը լրացնող գունդն ալ եւս եկաւ դուրս ելաւ։

Վերջապէս Թաղապետները նոր գունդերը իրենց պահականոցը դրին, որոնք

Ա. Ա. ՍՈՒՐԻՆԵԱՆ

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՊԱՐԵԶԻՆԱՑ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱՑԻԱՆ ՈՍԿԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԵԱՑ

Կ. Պոլիս, Մբսըր-Զարչըի քով Թահմիզ փողոց, թիւ 70

Այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին նպարեղինաց ամենէն ընտիր տեսակներն, Սիպերիոյ առաջին կարգի կարագ իւղ, խահուէ, շաքար, պանիր, ձէթ, բէյթրոլի կազ, բրինձ, լուբիա, սպարմաչէթ մոմ, օսլայ, աճառ, ձիթապտուղ, մաքառնա, բաթաթէս, եւրոպայէն յատկապէս բերել տրուած զանազան աղած ձկները, Մալակայի, Պօրտոյի և Շամբանիոյ գինիները, քօնեաք և այլն և այլն։

Գներու չափաւորութեան և կշռոց ճշդութեան մասին պատուարժան յաճախորդք ըստ ամենայնի գոհ պիտի լինին, վստահ եմք որ ազնիւ ազգայինք այսպիսի հայկական վաճառատուն մը պիտի քաջալերեն, չդիմելով օտարին. որով իրենց գործնական ազգասիրութեան օրինակն ընծայած պիտի լինին։

Մայրաքաղաքիս թաղերէն, արուարձաններէն առ ժեզ ուղղեալ յանձնարարութիւնք փութով և սովորական ճշդութեամբ կը կատարուին։

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՍԻԿԱՐԻ ԹՂԹԻ

Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

(Գահճեպան շլա- վէ ֆ-մ-ք.)

Կ. Պոլիս Բիզա փաշա խան թիւ 3

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԾՈՂՈՎՈՒՐԴ

Ս. Ղ. Պարտիզպանեան Ընկերութիւնը որ տարիէ մ'ի վեր սոյն գործարանը բացած է խիստ գեղեցիկ պատկերներով, այս անգամ նոր զոհողութիւն մ'ալ ըրած է հասարակութեան դիւրութեան համար։ Սիկարի թղթի ամեն մէկ տեսակի մէջ 1882 տարւոյ փոքր Տարեցոյց մը գրած է յորում նշանակեալ են Հայոց, Յունաց, Տաճկաց և Լատինաց ամսաթիւերը, օրերը, տօն և կիրակի օրերը։ Սիկարի թղթերը գարձեալ Եւրոպայէն բերուած են և այս անգամ աւելի ընտիր տեսակէ են. իսկ թերթերու քանակութիւնն նոյնն է ըստ առաջնոյն։

Գործարանիս վարչութիւնը պատրաստ է մայրաքաղաքս գտնուած քամիսիոնճիներու հետ բանակցիլ. և անոնց ուզած տեսակաւը թուղթ պատրաստել։ Նոյնպէս պատրաստ է գաւառներէն այս մասին յանձնարարութիւններ ընդունիլ և ուշադրութեամբ ու ժամանակին յանձնել, ինչ քանակութեամբ որ ուզեն։

Կեդրոնատեղին է Բիզա փաշա խան թիւ 3։ Կը ծախուի ամեն ծխավաճառաց խանութներէն։

ՍԱԴԻՆԻԿ ՏՐԴԱՏ

ՎԷՊ

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ

Ազգային վաստակաւոր անձերէն Թիւճեան Ռուբէն էֆէնտիի հեղինակութեամբ նշանաւոր տարեգրութիւնը որ ընտիր յօդուածներ և ժամանակակից վէպեր և ընտանեկան սովորութիւններու ճշդիւր պատկերներով լի և իւր վերջաբանէն ի զատ 257 երեսէ բաղկացեալ ընտիր վէպ մ'է։

Կը ծախուի սուճի Պօղոս աղային խանութին և ամեն գրավաճառաց քով. գին 10 ղրուշ. չատ առնողին զեղչ կըլլայ. կեդրոնատեղին է Ղալաթիոյ Մանուկեան տպարանը։

ՀԱՄԱԶԳՈՒՑԻՆ ՀԻՒՐԱՆՈՑ

Ա. յս հիւրանոցն հաստատեալ է Մահմուտ-փաշայի վարի կողմը, կարմրկին մօտ, Հաճի-Կեօչէք մզկիթին դէմը Մալա-թաշը փողոց թիւ 10. ազահով մաքուր ու օդաւէտ է, և գիներն չափաւոր. ընտանիք ալ կրնան հանգիստ ընել. ունի ճաշարան և սրճարան մը ամեն ազգի լրագրերով զարդարեալ. Պոլսոյ մէջ այսպիսի հիւրանոցի մը նմանը չկայ, վերջապէս ըստ ամենայնի գոհ կըլլան յաճախորդք։

Ապտիւլ-Ճէլիլ

ԱՐՍԷՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ եւրոպա գինի չինելու արհեստը ուսած է, այս անգամ Ադրիանուպոլիս յատուկ գինի չինելով և մայրաքաղաքս բերելով խիստ ընտիր տեսակներէն, փոքր և մեծ քանակութեամբ կը վաճառէ Ղալաթիա Խուրչունլու խան թիւ 15 վաճառատունը։

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄ

ՆԱԽԱԳԻՏԵԼԻՔ

Բարոյական և քնական իրաց Թարգմանութիւն կարնոյ Ազգ. Դպրոցի աշակերտաց

Ընթերցանութեան արժանի գրուածք մ'է, եւ պիտի նոր Տարւոյ առթիւ խիստ յարմարացնէ իբր նուէր գործածուիլ։ Կը գտնուի բոլոր հրավաճառաց քով եւ Ղալաթիա, Զաքըրեան Յարութիւն էֆէնտիի Թղթավաճառանոցը, Թիւ 16։ Գինն է 60 փարա։ Շատ-գնողներուն սովորականէն աւելի զեղչ կըլլայ։

ԱՌԱԿՔ ՖԵՆԵԼՈՆԻ

Թարգմանեաց ի գաղղիականէ

ԱԶԱԶՈՒԻԿ ԹԱԴԷՈՍ ԿԷԶԻՒԻՐԵԱՆ ՍԵՐԱՍՏԱՑԻ

Կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով, և մասնաւորապէս սուճի Պօղոս աղայի խանութը, Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն բանկալը, և ի Բերա Վէրտի Թաառնիկ էֆ. կիւլերեանի թիւ 183 խանութը, և թիւնէլին պողոտային վրայ, ծխավաճառ Պ. Ոսկանի խանութն թիւ 503։

Ի ԳԻՆ 10 ՂՐՈՒՇ

Շատ առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն բանկալը, ուր կը գտնուի թարգմանիչն։

Ն. ՏԷՐ ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՑ ՄԱՑՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒ

Դ. հատոր

Մոյն դասագրքին Դ. և վերջին հատորն ալ ի լոյս ընծայուած է, Պոլսոյ աշխարհաբառի վերածուած և ընտիր տպագրութեամբ։ Գին 5 դահեկան արծաթ։

Կեդրոնատեղին է Միացեալ ընկերութեանց գրասենեակն, Կալաթա, Քէօչէ-օղլու խան, Թիւ 11, 12, և 13։

Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, նաև Կալաթա, Գ. 6. Զաքըրեանի հայկական Թղթավաճառանոցը։

Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ կըլլուի։

ՏԷՐ-ԽՄԲԱԳԻՐ
Ը. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Քրիզա-փաշա խան թիւ 14

ՓԱՆԱՍԻ

ԴՂՂ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ԴԵՂ ՍԱՄԱՐԱՑԻՈՑՆ

Կը ծախուի Մին սեան եւ Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը ի Ղալաթիա կ. Պոլսոյ։

Փանասէն իւր օգտակարութեամբն, ինչպէս Ամերիկայի եւ Եւրոպիոյ, նոյնպէս եւ Թուրքիոյ այլ եւ այլ կողմերը մեծ ընդունելութիւն գտած է։

Փանասէն գեղայուշն եւ գաւառայուշն բժիշկն ու բարեկամն է, եւ մեծ օրհնութիւն մը համարուած է այն տեղերուն համար, ուր բժիշկ ու դեղ եւ դարման հազիւ կը գտնուին։ Փանասէն բուսեղէններէ բաղադրեալ լինելով բոլորովին անվնաս է։ Փանասէն այրածին ցաւը կ'առնէ ու քիչ ատենի մէջ կը բուժէ. նոյնպէս եւ մարմնոյն կտրուած ու ճմլուած տեղերուն ցաւն ու ըորբոքը չուտով կ'անցնէ։

Ջղային, յօդային եւ ոսկրային սաստիկ ցաւերը բուժելով՝ տագնապեալը կը հանդարտեցնէ։ Ստամոքսի, փորի եւ աղեաց ցաւերը կը կտրէ ու պաղէ յառաջ եկած դժուարութեանց առաջքը կառնուէ։

Փանասէն ակռայի սաստիկ ցաւերը չուտով կը բուժէ։ Մարմնոյն կտրուած կամ վիրաւորեալ կողմերն առատ փանասէ քսելով չուտ կը բժշկուին ու կը դոցուին։ Փանասէն կը բժշկէ նաեւ փորհարութիւն, թանչք, հազ, չերմ, կոկորդի բորբոք եւ ուռեցք, մկղքի ցաւ եւ այլ զանազան ախտեր, որոց սկզբնապատճառը չգրեթէ նոյնն են։ Այսպէս կը վկայեն չատեր, որք փորձած են։ Ընտանիք իրենց տան մէջ ու պանդուխտք եւ ճանապարհորդք իրենց մօտ փանասէ պահելով եւ յանկարծական դժուարութեանց առին գործածելով մեծ օգուտ կը քաղեն եւ ծանր հետեւանաց առաջը կառնուն։ Փանասէն հեղուկ է, որ թէ՛ մարմնոյն վրայէն քսելով եւ թէ՛ խմելով ալ բժշկութիւն կը գործէ։

Դործածութեան կերպը հետն է։ Գլխաւոր վաճառատեղին է, Ղալաթիոյ Կէնի-Ջամիի դրան մէջ Մինասեանին Ամերիկեան վաճառատունը, նաեւ մայրաքաղաքի գեղագործաց քով ու գաւառներն ալ կը գտնուին։